YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

25 päivänä toukokuuta 2000 *

Asiassa C-273/98,

jonka Bundesfinanzhof (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Hans-Josef Schlebusch

vastaan

Hauptzollamt Trier

ennakkoratkaisun asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna 13.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1639/91 (EYVL L 150, s. 35), 3 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Schintgen sekä tuomarit G. Hirsch (esittelevä tuomari) ja V. Skouris,

julkisasiamies: G. Cosmas,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Schlebusch, edustajaan asianajaja J. Lukanow, Euskirchen

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies M. Niejahr,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.2.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bundesfinanzhof on 14.5.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.7.1998, esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksen asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84 (EYVL L 90, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna 13.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1639/91 (EYVL L 150, s. 35), 3 a artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen (jäljempänä riidanalainen säännös) tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat pääasiassa tarkoitettujen tosiasioiden tapahtuma-aikana maidontuottajana toiminut Schlebusch ja Hauptzollamt Trier (jäljempänä HZA) ja joka koskee lopullisen erityisviitemäärän myöntämistä alkuperäisen viitemäärän lisäksi.

Yhteisön säännökset

3 Koska yhteisössä esiintyi maidontuotannon ylijäämiä, neuvosto antoi 17 päivänä toukokuuta 1977 asetuksen (ETY) N:o 1078/77 maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevasta palkkiojärjestelmästä (EYVL L 131, s. 1). Tässä asetuksessa säädettiin kaupan pitämisestä luopumispalkkion tai lypsykarjan tuotannon muuttamispalkkion maksamisesta niille tuottajille, jotka sitoutuivat viiden vuoden ajaksi joko luopumaan maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä tai luopumaan maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä ja muuttamaan lypsykarjatuotannon lihakarjatuotannoksi neljän vuoden pituisen lypsykarjan tuotannon muuttamisen ajanjakson ajaksi.

4 Koska maidontuotanto oli edelleen ylijäämäistä vuonna 1983, otettiin maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 856/84 (EYVL L 90, s. 10) käyttöön lisämaksu, joka perittiin jokaiselle tuottajalle tai ostajalle määritettävän viitemäärän ylittävistä toimitetuista maitomääristä kullekin jäsenvaltiolle taatun kokonaismäärän rajoissa. Lisämaksusta on vapautettu viitemäärä, joka asetuksen N:o 857/84 mukaan vastaa jäsenvaltion valinnan mukaan joko sitä maitomäärää tai maitoa vastaavien tuotteiden määrää, jonka tuottaja on viitevuoden aikana toimittanut tai jonka meijeri on sen aikana ostanut. Vuosina 1981—1983 kaikki jäsenvaltiot valitsivat jälkimmäisen vaihtoehdon.

5 Asiassa 120/86, Mulder (Kok. 1988, s. 2321) ja asiassa 170/86, Von Deetzen I (Kok. 1989, s. 2355) 28.4.1988 annetuista tuomioista seurasi, että neuvosto antoi 20.3.1989 asetuksen (ETY) N:o 764/89, jolla muutettiin asetusta N:o 857/84 (EYVL L 84, s. 2). Tällä asetuksella lisättiin asetukseen N:o 857/84 uusi 3 a artikla, jonka mukaan niin kutsutuille Slom-tuottajille, jotka eivät asetuksen N:o 1078/77 nojalla annetun sitoumuksen mukaisesti olleet toimittaneet maitoa kyseisen jäsenvaltion määräämän viitevuoden aikana, oli mahdollista tietyin edellytyksin myöntää erityisviitemäärä (nk. Slom I -järjestelmä).

6 Asiassa C-189/89, Spagl (Kok. 1990, s. I-4539) ja asiassa C-217/89, Pastätter (Kok. 1990, s. I-4585) 11.12.1990 annetuista tuomioista, joilla asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan, sellaisena kuin se oli asetuksessa N:o 764/89, useita säännöksiä julistettiin pätemättömiksi, seurasi, että neuvosto antoi asetuksen N:o 1639/91 antaakseen näille tuomioille täyden vaikutuksen (nk. Slom II -järjestelmä).

7 Asetuksen N:o 857/84 3 a artiklassa, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, * säädettiin seuraavaa:

"1. Sellaiselle 12 artiklan c kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetulle tuottajalle,

— jonka asetuksen (ETY) N:o 1078/77 perusteella antama kaupan pitämisestä luopumista tai lypsykarjan tuotannon muuttamista koskeva sitoumus lakkaa viimeisen alakohdan säännösten sitä estämättä olemasta voimassa 31.12.1983 jälkeen tai 30.9.1983 jälkeen sellaisissa jäsenvaltioissa, joissa huhtikuun ja syyskuun välinen maitokertymä on vähintään kaksinkertainen lokakuun ja seuraavan vuoden maaliskuun väliseen kertymään verrattuna

— tai jos kyseessä on palkkion luovutuksensaaja, joka ei ole saanut tämän asetuksen 2 artiklaan ja/tai 6 artiklaan perustuvaa viitemäärää

myönnetään väliaikainen erityisviitemäärä, jos tätä koskeva hakemus esitetään kolmen kuukauden kuluessa 29.3.1989 lukien — — .

— —

2. — —

3. Jos tuottaja voi 29.3.1989 alkavan tai, 1 kohdan viimeisessä alakohdassa tarkoitetussa tapauksessa 1.7.1991 alkavan kahden vuoden pituisen määräajan

* — Tässä ja jäljempänä tuomiossa esitetyt lainaukset asetuksesta on suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

kuluessa ja edellyttäen, että erityisviitemäärää koskevan järjestelmän voimassaoloa jatketaan, osoittaa toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla, että se on tosiasiallisesti aloittanut uudelleen suoramyynnin ja/tai toimitukset ja että tämä suoramyynti ja/tai nämä toimitukset ovat viimeisen 12 kuukauden aikana olleet vähintään 80 prosenttia väliaikaisesta viitemäärästä, sille myönnetään erityisviitemäärä lopullisesti. — —

4. Sitä osaa erityisviitemäärästä, jota ei ole tarkoitettu käytettäväksi 12 kuukauden pituisen ajanjakson aikana, ei voida luovuttaa väliaikaisesti asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklan 1 a kohdassa tarkoitetuin tavoin.

— — ".

8 Asetus N:o 857/84 kumottiin 1.4.1993 lukien maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 3950/92 (EYVL L 405, s. 1), jossa säädettiin seitsemän vuoden ajan maidon lisämaksujärjestelmästä järjestelmää muuttaen.

9 Asetuksen N:o 3950/92 4 artiklan 3 kohta on pääasiallisesti samansisältöinen kuin asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 3 kohta, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91. Näin ollen tuottajalle, joka on asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdan viimeisen alakohdan nojalla, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, saanut väliaikaisesti tilakohtaisen erityisviitemäärän ja joka voi ennen 1 päivää heinäkuuta 1993 toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla osoittaa, että se täyttää samat edellytykset, joista säädettiin asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 3 kohdassa, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, myönnetään pysyvästi erityisviitemäärä.

10 Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-264/90, Wehrs (Kok. 1992, s. I-6285), 3.12.1992 antamallaan tuomiolla, että asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 764/89, oleva niin kutsuttu "päällekkäisyyden kieltävä sääntö" oli pätemätön. Tämä sääntö, joka oli myös asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisessa luetelmakohdassa, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, aiheutti sen, että asetuksen N:o 1078/77 perusteella myönnettyjen kaupan pitämisestä luopumispalkkioiden tai lypsykarjan tuotannon muuttamispalkkioiden luovutuksensaajille, jotka olivat saaneet asetuksen N:o 857/84 2 artiklaan perustuvan viitemäärän, oli mahdotonta myöntää erityisviitemäärää.

11 Asiassa Wehrs annetusta tuomiosta seurasi, että neuvosto antoi tietyille maidon ja maitotuotteiden tuottajille myönnettävästä erityisviitemäärästä 19 päivänä heinäkuuta 1993 asetuksen (ETY) N:o 2055/93 (EYVL L 187, s. 8). Tällä 1.8.1993 voimaan tulleella asetuksella mahdollistettiin erityisviitemäärän myöntäminen alkuperäisen viitemäärän lisäksi niille tuottajille, jotka olivat asetuksen N:o 1078/77 perusteella antaneet kaupan pitämisestä luopumissitoumuksen tai lypsykarjan tuotannon muuttamissitoumuksen ja joilla ei päällekkäisyyden kieltävän säännön vuoksi ollut siihen mennessä ollut oikeutta saada erityisviitemäärää alkuperäisen viitemäärän lisäksi (nk. Slom III -järjestelmä).

12 Asetuksen N:o 2055/93 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Asetuksen (ETY) N:o 3950/92 9 artiklan c alakohdassa tarkoitettu tuottaja, joka

— — —

— — — on ottanut haltuunsa osan tilasta, jota kyseiset säännökset koskevat, ja jolle ei ole myönnetty viitemäärää asetuksen (ETY) N:o 857/84 3 a artiklan nojalla,

saa omasta pyynnöstään erityisviitemäärän, jos:

— — —

— — —

— — —

— kyseinen tuottaja vahvistaa määritettävien perusteiden mukaisesti hakemuksessaan, että hän pystyy lisäämään tuotantoa tilallaan haettuun erityisviitemäärään asti."

Tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymys

13 Schlebusch oli tosiseikkojen tapahtuma-aikaan maidontuottaja. Hänellä oli 1.4.1991 50 704 maitokilon suuruinen alkuperäinen viitekiintiö.

14 Sen jälkeen kun hän oli ottanut vuokralle tuolloin kaupan pitämisestä luopumisjärjestelmään kuuluneita maita, hänelle myönnettiin lokakuussa 1991 Slom II -järjestelmän perusteella 20 380 kilon suuruinen väliaikainen erityisviitemäärä.

15 Saatuaan tämän erityisviitemäärän Schlebusch vuokrasi alkuperäisen viitemäärän ja tuotti pelkän väliaikaisesti saadun erityisviitemäärän perusteella huhtikuun 1992 ja helmikuun 1993 välisenä aikana 14 272 kiloa maitoa.

16 Tämän jälkeen Schlebusch lopetti maidon toimitukset.

17 Pääasian oikeudenkäyntiin liittyvistä asiakirjoista ilmenevien seikkojen mukaan HZA kieltäytyi 6.7.1994 tekemällään päätöksellä myöntämästä Schlebuschille lopullisesti erityisviitemäärää perustellen tätä sillä, että viimeksi mainittu ei ollut toimittanut maitoa hänelle väliaikaisesti myönnetyn viitemäärän perusteella (jäljempänä riidanalainen päätös). HZA katsoi näet, että asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 4 kohdassa, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, säädettyä kieltoa vuokrata väliaikaista erityisviitemäärää voitaisiin kiertää, jos sallittaisiin menettely, jonka mukaan tämän väliaikaisen määrän saaja voisi vuokrata hallussaan tämän lisäksi olevan alkuperäisen viitemäärän.

18 Koska Finanzgericht Rheinland-Pfalz hylkäsi Schlebuschin tekemän valituksenalaista päätöstä koskevan valituksen, Schlebusch saattoi asian Bundesfinanzhofin käsiteltäväksi Revision-menettelyssä. Viimeksi mainittu päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko asetuksen N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1639/91, 3 a artiklan 3 kohdan ensimmäistä virkettä tulkittava siten, että

maidontuottajalle on myönnettävä erityisviitemäärä lopullisesti myös silloin, kun hän ei tässä säännöksessä määritetyn ajanjakson kuluessa ole käyttänyt hänelle väliaikaisesti myönnettyä erityisviitemäärää maidontuotantonsa vastaavaan lisäämiseen, vaan on väliaikaisesti luovuttanut maitokiintiöstään toisen maataloustuottajan hyödynnettäväksi sitä alkuperäistä viitemäärää vastaavan osan, joka hänellä väliaikaisesti myönnetyn erityisen viitemäärän lisäksi on ollut käytettävissään?"

Sovellettava lainsäädäntö

19 Komissio katsoo, että ennakkoratkaisukysymyksessä pitäisi viitata asetuksen N:o 3950/92 4 artiklan 3 kohdan ensimmäiseen virkkeeseen eikä riidanalaiseen säännökseen, sillä sen mukaan riidanalainen päätös on tehty 6.7.1994, eli ajankohtana, jona asetus N:o 3950/92 oli jo voimassa.

20 On syytä todeta, että vaikka kansallinen tuomioistuin ei päätöksessään eikä Schlebusch kirjallisissa huomautuksissaan mainitsekaan HZA:n riidanalaisen päätöksen tekopäivää, pääasiaa koskevista asiakirjoista ilmenee, että päätös on tehty 6.7.1994. Finanzgericht Rheinland-Pfalz on sen nimittäin maininnut tuomiossaan, joka on lisäksi annettu asetuksen N:o 3950/92 perusteella.

21 Tästä seuraa, että Bundesfinanzhof, joka ei ole voinut olla tietämättä riidanalaisen päätöksen tekopäivää, on asiasta täysin tietoisena pitänyt tarpeellisena esittää yhteisöjen tuomioistuimelle riidanalaisen säännöksen tulkintaa koskevan ennakkoratkaisukysymyksen.

22 Tältä osin on muistutettava, että oikeudenkäyntiin johtaneiden tosiseikkojen selvittäminen ja niitä koskevien, tehtävään päätökseen vaikuttavien päätelmien

tekeminen ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen vaan kansallisen tuomioistuimen tehtäviin (ks. esim. asia C-435/97, WWF ym., tuomio 16.9.1999, Kok. 1999, s. I-5613, 32 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimen tehtäviin ei myöskään kuulu arvioida, onko kansallisen tuomioistuimen esittämillä ennakkoratkaisukysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. esim. asia C-347/89, Eurim-Pharm, tuomio 16.4.1991, Kok. 1991, s. I-1747, 16 kohta).

23 On myös syytä lisätä, että, kuten komissio on esittänyt ja julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 17 ja 18 kohdassa todennut, asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 3 kohta, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1639/91, ja asetuksen N:o 3950/92 4 artiklan 3 kohta ovat saman sisältöisiä.

24 Näin ollen ei ole olemassa sellaisia seikkoja, jotka estäisivät yhteisöjen tuomioistuinta katsomasta, että Bundesfinanzhofin esittämä ennakkoratkaisukysymys koskee riidanalaista säännöstä.

Asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 3 kohdan, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, tulkinta

25 Asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan toisen luetelmakohdan, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, mukaan erityisviitemäärää ei voitu väliaikaisesti myöntää, jos — muita vaadittavia edellytyksiä huomioon ottamatta — hakijalle jo oli samaa tilaa varten myönnetty alkuperäinen viitemäärä. Näin ollen maidontuottaja ei yhteisön oikeuden mukaan voinut laillisesti saada alkuperäisen viitemäärän lisäksi erityisviitemäärää.

26 Koska erityisviitemäärä oli näin ollen varattu ainoastaan Slom-tuottajille, jotka eivät aiemmin olleet saaneet alkuperäistä viitemäärää ja joilla tästä syystä ei ollut ollut tuotantoa, se voitiin myöntää lopullisesti vain siinä tapauksessa, että Slom-

tuottaja osoitti aloittaneensa uudelleen tuotannon, jonka määrä viimeisen 12 kuukauden aikana oli ollut vähintään 80 prosenttia. Näin ollen tästä edellytyksestä oli säädetty siksi, että se oli päällekkäisyyden kieltävän säännön mukainen.

27 Edellä esitetystä seuraa, että riidanalaisen säännöksen sanamuodon perusteella ei voida päätellä, mitkä olivat ne edellytykset, joiden olisi pitänyt pääasiassa kyseessä olevien tosiseikkojen tapahtuma-aikaan täyttyä, jotta erityisviitemäärä olisi voitu myöntää lopullisesti pääasiassa esillä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa alkuperäinen ja erityisviitemäärä olivat päällekkäisiä, kun tämä päällekkäisyys oli ristiriidassa tuolloin voimassa olleen yhteisön järjestelmän kanssa.

28 Edellä mainitussa asiassa Wehrs annettu tuomio ei vaikuta tähän riidanalaisen säännöksen tulkintaan. Kun kyseessä on järjestelmänä monimutkainen viitemääräjärjestelmä, tuottajalle ei voitu myöntää erityisviitemäärää pääasiassa merkityksellisen lainsäädännön, sellaisena kuin se oli sen jälkeen kun päällekkäisyyden kieltävä sääntö todettiin pätemättömäksi asiassa Wehrs annetulla tuomiolla, ja ennen kuin asetus N:o 2055/93 annettiin, perusteella sellaisenaan eli ilman järjestelmän muuttamista (ks. asia C-127/94, Ecroyd, tuomio 6.6.1996, Kok. 1996, s. I-2731, 59 kohta).

29 Edellä esitetyn perusteella on todettava, ettei riidanalainen säännös koske sellaista tilannetta, josta pääasiassa on kyse.

Erityisviitemäärän myöntämistä ohjaava periaate

30 Asetuksen N:o 2055/93, joka tuli voimaan 1.8.1993, 1 artiklassa sallitaan ensimmäistä kertaa maidon lisämaksujärjestelmän voimaantulon jälkeen erityis-

viitemäärän myöntäminen tietyin edellytyksin alkuperäisen viitemäärän lisäksi. Edellytyksenä on muun muassa, että kyseinen tuottaja osoittaa, että hän pystyy lisäämään tuotantoa tilallaan haettuun erityisviitemäärään asti. Tästä seuraa, että kuten komissio korostaa, tuottajan on pystyttävä itse tuottamaan kaikki päällekkäisien viitemäärien perusteella myönnetyt maitomäärät.

31 Komissio väittää, että asetuksesta N:o 2055/93, vaikka sitä ei voidakaan soveltaa nyt esillä olevassa asiassa, on saatavissa tarkemmat tiedot ennakkoratkaisukysymykseen vastaamista varten. Sen mukaan on näin ollen tutkittava, ilmaistaanko tämän asetuksen 1 artiklan 1 kohdan viimeisessä luetelmakohdassa mainitulla edellytyksellä sellainen yleinen periaate, joka ohjaisi lopullisten erityisviitemäärien myöntämistä jo myös ennen päällekkäisyyden kieltävän säännön kumoamista.

32 Asetuksen N:o 2055/93 viidennestä perustelukappaleesta ilmenee, että tämän asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetty edellytys, jonka mukaan Slom-tuottajan on erityisviitemäärän saadakseen osoitettava, että hän pystyy lisäämään tuotantoa tilallaan haettuun erityisviitemäärään asti, on ollut tarpeen riidanalaisessa säännöksessä mainittujen edellytysten mukauttamiseksi.

33 Viimeksi mainitut perustuvat nimittäin siihen, että erityisviitemäärää hakevan tuottajan tai asetuksen N:o 1078/77 perusteella myönnetyn palkkion luovutuksensaajan on tosiasiallisesti aloitettava uudelleen se maidontuotanto, josta hänen oli pitänyt kokonaan luopua. Tästä syystä Schlebuschin kaltaiseen luovutuksensaajaan, joka yhä toimii maidontuottajana, ei voida erityisviitemäärää

myönnettäessä soveltaa edellytyksiä, jotka ovat samanlaisia kuin riidanalaisessa säännöksessä säädetyt edellytykset.

34 Se, että erityisviitemäärän myöntämisellä pyritään ainoastaan mahdollistamaan se, että sen saaja voi tosiasiallisesti ja henkilökohtaisesti tuottaa täten myönnetyt maitomäärät ja näin ollen toimia maidontuottajana, ilmeni jo ennen asetuksen N:o 2055/93 antamista asetuksen N:o 764/89, joka annettiin edellä mainituissa asioissa Mulder ja Von Deetzen I annetuista tuomioista ilmenevien periaatteiden toteuttamiseksi, kolmannesta, viidennestä ja kuudennesta sekä asetuksen N:o 1639/91 kahdeksannesta perustelukappaleesta. Asetuksen N:o 857/84 3 a artiklan 4 kohdassa, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 1639/91, kiellettiin erityisviitemäärän kaikenlainen, myös väliaikainen ja osittainen luovuttaminen juuri tämän tavoitteen toteutumisen turvaamiseksi.

35 Koska edellä mainitussa asiassa Mulder annetussa tuomiossa annettiin — muita vaadittavia edellytyksiä huomioon ottamatta — Slom-tuottajille oikeus saada erityisviitemäärä ainoastaan silloin, kun he olivat voineet perustellusti luottaa siihen, että he voisivat toimia myös maidon lisämaksujärjestelmän mukaisina maidontuottajina, tällaista erityisviitemäärää ei voida kyseisessä tuomiossa tarkoitettua tarkkaa ja rajoitettua tavoitetta loukkaamatta myöntää lopullisesti sellaiselle Slom-tuottajalle, jolla ei ole aikomusta tai kykyä itse tuottaa myönnettyjä määriä.

36 Jos alkuperäisen viitemäärän haltija pyytää, että hänelle myönnettäisiin tämän määrän lisäksi erityisviitemäärä, edellisessä kohdassa mainitun tavoitteen rajoitteisuus vaarantuisi, jos kyseinen maidontuottaja voisi käyttää tämän vii-

meksi mainitun määrän muuhun tarkoitukseen kuin olemassa olevan tuotantonsa lisäämiseen.

37 Näin olisi erityisesti silloin, jos Schlebuschin kaltainen tuottaja, jolle on alkuperäisen viitemäärän lisäksi myönnetty erityisviitemäärä, antaisi alkuperäisen viitemäärän vuokralle sen sijaan, että itse lisäisi tilallaan olemassa olevaa tuotantoa.

38 Tätä erityisviitemääräjärjestelmää koskevaa tulkintaa tukee vakiintunut oikeuskäytäntö, jonka mukaan Slom-tuottaja ei voi olettaa saavansa sellaista erityisviitemääränä annettavaa liiketoimintaetua, joka ei perustu hänen ammattitoimintaansa (ks. esim. asia C-44/89, Von Deetzen II, tuomio 22.10.1991, Kok. 1991, s. I-5119, 21 kohta). Taloudellinen toimija saisi tällaista etua ainakin välillisesti, jos sen tarvitsisi alkuperäisen viitemäärän ja erityisviitemäärän päällekkäisyystilanteessa tuottaa itse ainoastaan erityisviitemäärä, varsinkin, jos tällä määrällä yksinään ei voitaisi taata tilan elinkelpoisuutta, kuten pääasiassa Schlebuschin myöntämin tavoin on asian laita.

39 Koska näin omaksuttu tulkinta vastaa selvästi maidon lisämaksujärjestelmän tavoitetta, toisin sanoen maidon ja maitotuotteiden tarjonnan ja kysynnän välisen epätasapainon sekä siitä aiheutuvan rakenteellisen ylijäämän vähentämistä, tuottaja, joka on Slom II -järjestelmän vastaisesti saanut väliaikaisen erityisviitemäärän, ei voinut perustellusti olettaa saavansa etua, jota oli pidettävä

perusteettomana, jos hän pystyi käyttämään tätä määrää muuhun tarkoitukseen kuin olemassa olevan tuotantonsa lisäämiseen.

40 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että riidanalaista säännöstä on erityisviitemäärän myöntämisjärjestelmää ohjaavien periaatteiden valossa tulkittava siten, että alkuperäistä viitemäärää hallussaan pitävälle tuottajalle, joka saa tämän määrän lisäksi väliaikaisen erityisviitemäärän, ei voida myöntää lopullisesti tätä erityisviitemäärää, jos hän — muita vaadittavia edellytyksiä huomioon ottamatta — ei ole itse käyttänyt sitä tilansa olemassa olevan maidontuotannon lisäämiseen. Näin on silloin kun tämä tuottaja antaa alkuperäisen viitemääränsä vuokralle ja tuottaa maitoa ainoastaan väliaikaisen erityisviitemääränsä perusteella.

Oikeudenkäyntikulut

41 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on ratkaissut Bundesfinanzhofin 14.5.1998 tekemällään päätöksellä esittämän ennakkoratkaisukysymyksen seuraavasti:

Asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maksun soveltamista maito- ja maitotuotealalla koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84, sellaisena kuin se on muutettuna 13.6.1991 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1639/91, 3 a artiklan 3 kohdan ensimmäistä virkettä on erityisviitemäärän myöntämisjärjestelmää ohjaavien periaatteiden valossa tulkittava siten, että alkuperäistä viitemäärää hallussaan pitävälle tuottajalle, joka saa tämän määrän lisäksi väliaikaisen erityisviitemäärän, ei voida myöntää lopullisesti tätä erityisviitemäärää, jos hän — muita vaadittavia edellytyksiä huomioon ottamatta — ei ole itse käyttänyt sitä tilansa olemassa olevan maidontuotannon lisäämiseen. Näin on silloin kun tämä tuottaja antaa alkuperäisen viitemääränsä vuokralle ja tuottaa maitoa ainoastaan väliaikaisen erityisviitemääränsä perusteella.

Schintgen Hirsch Skouris

Julistettiin Luxemburgissa 25 päivänä toukokuuta 2000.

R. Grass

kirjaaja

R. Schintgen

toisen jaoston puheenjohtaja